

مجلد اول (جلد اول)

۹

مجلد اول

بہارِ پورہ

مجلد اول

ادارت

— تیز موشی شاہ —
— اسلم قسیری —
— فدائے بہر —

جعفر بلوچ

قاسم جلال

محمد صائم چمن

اکمل انصاری

امتیاز فریدی

رب حلب

محمد طارق مستود

سہ ماہی سرائیکی بھادپور

سرائیکی ادبی مجلس بھادپور

نویں نسل زندہ یاد

جلد ۱۷ شماره ۶۳ جنوری - مارچ ۱۹۸۲

ادارت

نذیر علی شاہ - اسلم قریشی - فدائے اظہر

انشائیہ افسانہ

۲	اکھ دا ڈکھ	محمد شمس چمن
۴	روت ارماناں دی	محمد طارق مسعود
۷	میڈا سراؤندے پیر	ڈاکٹر بشیر بلوچ
۹	اؤکھے ساہ	رب طلب
۱۰	اؤکھے پندھ	اکمل انصاری

غزلاں - نظماں - ۱۲-۱۶

تاسم جلال - جعفر بلوچ - اسلم قریشی
محمد ریاض خاکوانی - امتیاز فریدی - محمد ندیم انجم
فدائے اظہر

سرائیکی دے سنت خاص جردن

پ ب ج ح ڈ گ گٹ ٹ

پبلشر - نذیر علی شاہ پرنٹر - گردیزی پرنٹنگ پریس بھادپور

نکری ارتقا دا عمل ہمیش ٹردا تے سردار ہندے ہند
نویں دور راج توہاں تھیاں جمن جیڑیاں کجہ پریشاں قدراں
ڈی تردید دی کریندن تے کجہ دی تائید دی - ہر نویں نسل اپنے
نویں علم دے سو مجھے وچ اپنے مشلیاں کوں حل کریندی ہے
پرائی نسل دا فرض بنے جو اد نویں علمی تجرباں دے نتیجاں
کوں اتے چکے فیصلیاں کوں خوشی ناں قبولے - پرائی نسل دی
بے جا اڑی ہمیش ترقی دی بجائے کچھوہیں دا سبب بندی
یے - ایہا وجہ ہے جو رسم الخط بارے ان گنت اجلاس
دے باوجود ایہ مسئلہ حل نہیں تھی سکا - ہک صاحب اپنی
ہک سلسلی میت انج بٹی ہوئی ہے - جیندے وچ ادبے
آپ بانگے آپ امام اتے آپ اہی مقدس ہن - کھوہ دے
ڈانڈ آلی کار اڑی تے سار دے کھوپے چارھ تے ہکے
دائرے دے تھی رہن - اپنی ذات دے دائرے دے !

باقی رہے

— محمد باشم مہین

اکھ دا ڈکھ

ڈکھیں نال بھری اس دنیا اچ جس کہیں نال ڈکھ ونڈین او آپ ڈکھیں نال بھریج گے۔ ڈونڈ روڈ
 سنی ڈیچ پے اتے پھینکاں او تیں ڈھانڈیاں رہ گن جے تیں ڈکھ میں ٹک گے یا ڈکھ دا احساس نہیں ٹک گیا۔
 سادھ دی بھری پھری آنگر پڈ دی ہے جے پنوں مگر پھ دیاں نہ ہون تاں کئی تن دے ڈکھ تے رنے کئی من دے ڈکھ
 تے۔ کہیں کوں سمجھ روڈی کھڑن تے کہیں کوں دشمن۔

کہیں دی خوشی واسطے میں کہیں کوں ساری عمر کی منج نال روڈنا ڈکھ۔ کئی اخبار
 چھوڈنا دے ڈکھیں نال بھریا پائے۔ لے روڈنا میں لے پھرا روڈن دے حال ڈیندے۔ روڈی نال اکھ لے۔
 جسم دے کہیں جھڑاچ ڈکھ ہووے یا کہیں دا ڈکھ ڈیکھے شو دی روڈی یے۔ جے بک ہی کنوں پھر ویسے تاں روڈی
 یے۔ لے روڈ نو پیچ دیندی یے۔ ایندی ہنج سک دیندی یے اپنا جسم تک وٹا ڈیندی یے پر ڈکھ ہنسی نکدا۔
 سیانے اولاد کوں سونے دا ٹکڑ کھونین تے شیر دی اکھ نال ڈیہن۔ فخر نال اٹھی ایندیاں گیگیاں صاف کر دے جی نہ
 سئی ہووے تاں بورک ایڈیا پنسلین دی لوڑ نیں، صاف پانی ڈھیر ہس۔ لے کہیں نہ ہر قاتل کنوں خطرناک سے بھیکوں
 لگے اوں کوں جڈی داروگ لیندی یے۔ اکھ دا نو پیچ اندھا ہے۔ خدا کہیں کوں ایندا متھاج نہ کرے۔ اس
 سارے ایندے متھاج ہوں۔ لے نو پیچے یا بھلیجے پر سارے سہاکے لوک ایندے متھاج نیں۔ انہیں کوں تاں
 اتھا ڈسدے جواچ دی دُور میں نہ ڈیکھ سکے۔ جتہ اساکہ پار تیں ڈیہو اتھ اد اکھ ٹوٹ تے ڈیہ من۔ اقبال
 دی اکھ جو کہ ڈیہی یے زبان میں میں آسگدا۔ سانس ترقی کیتی۔ کیرے، ٹی دی دی اکھ، فوٹو ریز دی اکھ
 میلاں کنوں چندرتوں بھو میں دی کوئی ڈکھی پر اپنا۔ آپ نہ ڈیکھ سکے۔ جڈاں لے نہ ہن تڈاں ڈیکھن آیاں ہزاراں
 سال لگے تیں پھوں دے حالات ڈکھے ہن۔ تہاں جانو کیرے اکھ زور آلی یے۔ جیندی اکھ میں ڈیکھ سکے گی او
 دے پے۔ تے پہاڑ ساڈ رکھس ہمت آلیاں سب کہہ ڈکھے۔

انسان اپنے جذبات دا اظہار زبان نال کریندے جیڑے لے
 گنگ سنی دیے اوں دیے اکھ ایندی یے۔ تے زبان اظہار دا حق ذریعہ ڈس دی یے۔ اکھ دی بولی اکھ سمجھدی یے۔ کن
 سن نہیں سگدے نہ تاں پڑج پوڈن۔ اینکوں دل دا ترجمان دی آدھن۔ پر ڈو جے دی اکھ چ اینکوں پڑھن دی دھت
 ہووے تاں۔ اے کڈا ہاں تھوڑی نہیں مریندی کوڑ نہ زبان مریندی یے۔

کئی اکھ دین دی خوشی نال ٹھردی یے تے کئی دنیا دی خوشی نال ٹھردی یے کہیں ویلے رتی لال مٹی
دیندی یے گرمی کنوں گرمی جسم دی ہووے یا موسم دی۔ کہہ لوک اکھ کون دھپ توں بچاؤن لیوں عینک لیندن تے
کہہ اٹے آپ کون لکاؤن لیوں چشم تے چتر لیندن، کہہ دید دی کمزوری لیوں۔ لے اپنی اپنی کمزوری یے، پر کبوتر سو
اکھ نوٹے ہلی کنوں میں بچ سگدا۔

دنیا دا مختصر ترین خط اکھ دے پانی، منج دے ڈو قطریاں تے منحصر ہا۔ کون آدھے لے
مختصر خط ہا۔ میں آدھاں انہاں ڈو قطریاں اج دنیا دے تیرے چوتھائی پانی ہا۔ لے دنیا دا طویل ترین خط ہا بھڑھایاں کون
سمجھا ہوسی اونٹ ہاں ڈلیج یا ہوسی۔ انسانی جسم داسب توں حس، نازک تے سوہنا حصہ کالے شیڈ اج جگے تل
تے کالے سواری رنگ دا گول گول پھل ہے جیندے وچ چمک دار تارا اکھ دانور ہے۔ ساری طاقت آپس نور دی
ہے جے لے نہ ہووے تال سچا کے اندرے مٹی وچن۔

انسانی چہرے دی شجائ لیوں اکھ دی شجائ بنیاد لے۔ اپنے جسم دی ساری
صورت بدل سگدا۔ جسم دے دال مناتے شکل وٹا سگدا پر اکھیں لوہے وٹا سگدا جوہے کوڑنیں مریدیاں۔
اللہ امان ڈیوے جڈاں ہتھ سربندے دے خلاف گواہی ڈیسن پر لے اج گواہی ڈیندی یے کہ جیڈا ڈکھ ہتھس۔
پرٹی اکھ دا ککھ شہتیر کنوں وڈا ڈسدا۔ کالی لیلی اکوں مجنوں دی اکھ نال ڈیکھوتاں کئی کو بھی ما پیو دی ڈر سال
تے دم نہ ڈیوے۔

جے برداشت توں ڈھیر ڈکھ ہتھس تال پتھر دیندی یے۔ لے اکھ داسب توں وڈا ڈکھ لے نہ
لے کھیلے نہ رووے۔ میکوں آداگون دے نظریے تے یقین نہیں پر میں موئے دیاں اکھیں جیندیاں ڈیکھن۔
لے عطیہ لے سکھ دایا یا ڈکھ دا؟ اکھ دا کراٹ لے۔

سرائیکی دے فینگر شاعر تے ادیب
قاسم جلال دے تنقیدی مضموناں دا مجموعہ
مکلاوڑے

(چھپن ہاکا)

فن کار اکیڈمی نزد دبی پبلیس بہادر پور

سرائیکی دے شاعر
پنوں زادہ شاد دا نواں شعری مجموعہ
چہرہ بندے پھٹ

کل ۱۰ روپے

پنوں پبلیس فوجی بستی یرمان روڈ۔ بہادر پور

رَت ازمان دی

محمد طارق مسعود

"بیت لے دو دولا ہک تار اے ڈوٹھے بد شک کان دی ہرئی کٹرن۔ عاشری دی ماہرچ مٹی کے آکھا۔
 "نہ اماں انہیں کور پوتے نہ ڈے۔" عاشری جواب دتا۔ جیڑھی اندر کوٹھے یوں پوہاری ڈیندی بیٹھی۔
 "اماں۔۔۔ جے اے کان نہ ہوندے تاں ساکون کیوں پتر گے! جواہر گئی آندا پے یا نہ۔"
 "ماہرچی توں دی شیخ آدمی ایں۔ ہرماہی ڈے کے تے گان توں پائی دی بلا دیں چا۔"
 "اچھا اماں۔" عاشری جواب دتا۔

عاشری ہک سوہنی شہزادی وانگ بی۔ اوندے خسر دیاں لاناں نال سا۔ دستی نہن بی۔ تے ادجوانی دیاں کندھیں نور ہتھنی مٹری
 بی۔ اوندی خسر پوری دستی ہر گھر گھر گئی دانا۔ دستی داسرینگر اوندے قیدے گاندا۔ تے جند گھیندا بی۔ پیچھے اوکوں چند
 آکھوں تاں کوئی ہاے دی گالہ نہ ہوسی۔

"اماں ہیاں گاہیں پھوڑ۔۔۔ اہج چاچے رفقہ داپتر فضلہ دی تاں آونے۔"

"دستی۔۔۔ میکوں تاں یاد۔۔۔ دی نہ رہیا۔۔۔ اوں خط کھا! جو میں آڈیت آے ڈنہہ ضرور آساں۔۔۔ تے اہج پھوڑ
 دی آڈیت دی ہے۔ عاشری دستی توں جلدی نال کم مٹا کھن۔ تے میں اوندے کیتے کھاوٹ پکاوٹ دیاں شیں چلبے تے کھیاں
 کریندی آن۔"

فضلہ اوندے سکے چاچے ملک رمضان داپتر بی۔ تے اوپر مٹی کیتے لاہور گیا ہویا با۔ عاشری تے فضلہ کے لا
 دے چالوہن۔ او جہاں دی لاہور آدے۔ تاں اپنے چاچے کریوں دے گھر ضرور آندا۔ اہج دی اوں آدنا بی۔
 عاشری دی ماہرچی جندن اہاں کم کار اہج رخصتی وڈی بی۔ جو نال آئی کندھ توں ہمسائی بھائی مار جیتے پئی جندن کوں آپ
 دوستا۔

"گھر بھین ہئے ایم۔" مٹی جندن جواب دتا۔

"اہج خیر تاں ہے۔ جندن بھین اتنی رخصتی ہوئی نظر آندی ایں۔"

"ہس کیا پچھیں میڈے ڈیر رفقہ داپتر فضلہ لاہور آندا پے۔ ات واسلے کم کار اہج رخصتی وڈی آن۔ تیکوں تاں پتہ
 ہے جو دیتاں پرایا مال ہوندا۔"

"اماں۔۔۔ توں صاف آکھ جو میں اپنی دھی عاشری دار شہہ فضلہ نال کریندی بیٹی آن۔" مٹی بھتاں طنز نال گالہ کیتی۔

عاشری داپتر کریمن دستی دابک وڈا زمیندار لتے ہمدار بی۔ عاشری پنج سال دی بی تے اوندی بی بی داسکار بن کے موت
 دے منہ اہج لگا گیا۔ اوندیاں ہوں ساریاں زمیناں من تے چلے زمیندار بن۔ بھتوں لڑھ دیاں شیں لوک انہیں دوسر
 آن گیندے بن۔ فضلہ ہواں دا گھر عاشری دست گھر توں ہوں چکا پریرا بی۔ کوئی ترے یا چار میل پیدل ٹر کے دینا پوند بی۔

اُنہاں دا خاندان کیا ہا۔ ایک فغلو، اُندی بھین زابہ، انداپنو ملک رمان تے اوندی ما، — گھر دے کل چار بندے سُن — اُنہاں کوں پھوت ہٹی جو سارے پڑھے ہوئے ہن — زابہ داپنے گھر احمد نگر وچ استانی ہئی۔ ملک رمنووی گھٹ عہدے تے نہ ہا۔ او فغلو دار ہئی — تے فغلو دار لاہور — ایم اے اچ کریندیا ہا — آخولہ پور دی ہوا اوکوں دی لگ گئی — پہلے تاں کجھ عرصہ عاشی اوندے دل تے دماغ تے سوار رہی — کجھ ڈنہ بعد دوسار ڈٹس — بندہ جتنا کہیں کوں دسارے ادا آنا یاد آندے — کجھ کوشش دے باوجود دی ادا اوکوں نہ چلا سکا۔ کارہ اچ پھوہریں دی کمی نہ ہئی۔ پُر دل دی او عاشی دا گرو ہا۔ فغلو اگے پچھے عاشی دی ہم شکل چھوکری کوں جیر دھئی اوندے نال پڑھدی ہئی ہندا ہا۔ تے ہولے ہولے اوندی ہونٹ پیار دی زنجیر بن کے اوندے میراں اچ پے گیا۔ کتنے ساوٹ لنگھے۔ بہاراں آیاں۔ کئی برساتاں کئی روتاں پیاں عاشی تاں ہر دلیے اوندی یاد دی پینگھ تے بہہ کے جھوٹے کھاندی ہئی۔ تے فغلو وڈی لمبی جدائی دے بعد آندیا ہئی — ادہ ہوں خوش ہئی — جو اوندی انگلیں جذب جنوں — اتے دل دا مالک آندا پے۔

عاشی دی ما تے بختاں مٹی جیر دھیاں اچن دتیں گا بیس کریندیاں کھریاں ہن — عاشی ہکل مارتے ما کوں ہڈیا "ہا پتر آندی ہئی آن۔"

"اماں ٹری۔ توں اوندے کیتے روٹیاں لکا۔ اتے میں بھاجی پکیندی آن۔"

"جیویں مرضی آکھی میڈی دھی — کئی اچ گھو ذری جو کھا گیتن۔"

"اچھا اتان۔ اے تاں جیر دھیلے فغلو کھاسی تاں اپٹیاں انگلیں ٹکیسی انگلیں۔"

"ہنس ہنس — دھیر نہ آلاں میکوں پتہ اے۔"

"اماں۔ توں تاں ایویں نرافس پئی تھیندی ایں۔" عاشی بھاء کوں اگوں تے کریندیں ہوئے آکھیا — ہک چلتے دی بھاء۔ ڈو بھاء ہاں دی بھاء۔ عاشی دے منتھے دا پگھر۔ پیار دے سچے موتی بن کے دھرتی تے دھسے پے۔ تے ترسی دھرتی ایویں نی گئی جیویں زوہی منہہ دے پانی کوں پیندی اے۔ منی جا عاشی دے پیار دا ڈاڈا ثبوت ہئی۔ او بھولی ہئی۔ اوکوں کیا پتہ؟ جو میڈے دل دا منشا میڈے کیتے ارمان دی پھاسی بن دیسی۔ سیانے سچ آدھن جو تقدیر دا لکھیا کون ٹا پے؟ اچ عاشی نال دی ایویں تھیا۔ او اپنے آپ نال گا بیس کریندی اتے ریت دے محل اُسریندی بیٹھی ہئی۔ جو جوبلی دا گنڈا کھڑ کیا۔

"اماں ڈیکھ ہاں ہاہو کوں اے؟"

"ہا پتر ویندی آن۔" میرا اٹے دی چنگیر اچ سٹ کے دروازے دو آئی۔

گنڈا اکھیا — "فغلو —!! تے اوندے نال ہک ہٹی کالے برقعے وچ ہک چھوکری ہئی۔"

"آؤ اندر لنگھ آؤ۔"

"جی آچاچی۔" کجھی دے نال پئی ہونی کھٹ کوں گھیل کے — عاشی دی ما ہن دا اشارہ کیتا۔ "اتھان بہہ ویجو۔"

میڈا سیراؤندے پیر

میں ہک سن دیاں صدیاں پتے تے نقل دی حد اپچ پر رکھیاں ہوتے ہوئے دنیا میں دنیا والیں کوں ڈیکھن شروع کیت۔ وڈے تیردناں میڈے تے نکلے لا والیں پاندیاں جیکر ہٹ نہ گیاں تاں وی ہوں حد توڑیں نرم ضرور تھی گیاں ہن۔ ساڈے شہر تے جے دا تھوں ڈھاگندا ہا ہر فصل میں مجلس دا ہکو حال ہا۔ کوئی ایجی جانہ ہی جتھاں بااخلاق تھیں با کردار بندے ہندے ہون۔ پہلے تاں میگوں ایہ گالہ ہوں لکوس تھی تے دل آہستہ آہستہ میں دی ہیک تھی میں انہیں لوکیں نال نال گیم۔ جتھاں کنس میڈے بااخلاق رہن دی کی امید نہ ہی تے ہن میں اسے دی نہ چھندا ہم جو گھروں ہک داری نکل میں دلا ہوں ماحول میں پاندی ورت داں دیاں۔

انسان دا ذہن خاص طور تے برائی کوں ہوں جلدی پکڑیندے تھیں انسان لا شعوری طور میں اوں کوں چکا جان میں اوڈے میں عمل کریندے ہیں طرح میں وی ہوں جلدی ہر قسم تے مرثیں وچ پئے گیم۔ میں ہوں جلدی میڈے ضمیر میگوں لعنت برمت کرن پھوڑ ڈتی۔ اگر برائی دا کی کم سنبھالیتا ویے تاں لڑاند بھڑاند میں بھڑے فساد تھیون دا امکان ہوں۔ یاد ہونے۔ میڈے، میڈے دوستیں نال ہوں جلدی بھڑے تھیون پئے گے۔ ہک داری میڈا جھیرا نسیم نال تھیا تاں دساں ڈوبا میں مرٹ مارٹ میں آگیوے۔ اے تاں کہیں دا۔ دماغ کم نہ پیا کریندا ہا جو حشر ساڈا کیا تھیں۔ اوں ویٹ آری عقل ہا تاں اتنا جو کون زیادہ انتقام گھن سکے۔ میڈا دماغ انہیں جھاڑیں منصوبہ دا بنیندا ہا جو میں نسیم کیوں میں مینا بد گھناں جو اوساری عمر یاد ودا کرے۔ کافی سوچن دے بعد وی میں کی فیصد نہ کر سگیم میں کی منصوبہ نہ بن آیا۔ ہک شام

کوں گھر کھرا ہم۔ جو میگوں میڈے دست فرید آسڈیا۔ میں گیم ہاں پتہ لگیا جو اد فلم میں دیندا پے۔ تے ہا کی جلدی دالا اوڈے نال کنے میں۔ تے میں اوڈی مدارح تے فلم ڈیکھن دیکتے۔ اوڈے نال ٹریم۔ میں فلم ڈیکھن دے بعد باہر نکھتے تاں ہوں خوش ہم کیوں جو میڈا کم تھی گیا ہا۔ میں جڑھا کجہ سوچیندا وہم اوں کوں غلط طور میں تھیندا دی ڈیکھ آیا ہم میں اے فیصد کر گھدا ہم جو ہنس دین سیت پہلا کم ایہو کرتے میں بعد اچ کشاں۔ فرید کنس انج تھیون دے بعد گھر پنم تاں پوری طرح سنبھل میں نسیم دے گھر پچ گیم۔ او ہنالے دے جھاڑے ہن تیں میگوں پک ہا جو رات دے ڈو فمے اوڈے گھر والیں وچوں کی جاگدا کئے نہ ودا ہوئی۔ ہس چپ کر تیں کندھی ٹپدا نسیم دی سرانندی کنوں مرچ کھریم۔ اوڈے پایا ہا میں اوکوں ڈیکھ تے وڈا خوش ہم جو اد اچ میڈے ہتہ ہا تیں میں جڑھا کجہ چاہاں ہا اوڈے نال

کر سگداہم۔ میں نہنگ دھول ستول کڈھتے اوندے سینے میں رکھیا میں دل پتہ او ہو لگا جو میڈے کنیں اچ ہک دھماکے دی
 کو آئی۔ میں سمجھ نہ سگیم جو نسیم کون کشا تھی وی ہے یا کئے نہ۔ میں جیویں کھڑا ہم او میں کندھی پٹیا پتھوں میں درکیم۔
 گھر آتے سستاں پرندہ کھتاں آوے۔ زورے ریت اکھیں نوٹی پیارہ گیاں۔ خدا جاندے جو میں رات کیویں گزاراں انسان
 دی بُری پتھوں پتھادوں عادت لے۔ میں ساری رات دل اچ اللہ سسیں کنیں دعائیں منگدا رہ گیم۔ جو اللہ کرے نسیم
 کون کشا نہ تھی ہووے۔ فخر نال اٹھی تیں میں نسیم دے گھر دے اگوں وچ پیٹم تاں جو حالات دانتہ لگ سگے۔
 نسیم کون مارتاں میں اپنے ہتھیں نال آیا ہم تیں ہن لے کیویں تھوے ہا جو او ٹھیک ٹھاک
 ہووے ہا۔ اتھاں پنم تاں پتہ لگا جو او واقعی گولی لگن نال مر گے۔ میڈیاں اکھیں ہن اکھریاں جیرے ویلہا گزر گیا
 ہا۔ نسیم دے مرن داسدے اسی میں رو پیٹ۔ خدا جانتے میں کیا کیا کریندا رہ گیم۔ پتہ میٹوں ہن ویلے لگا
 جیرے میڈے متے کون کشا لگدی ہوئی محسوس تھی۔ ہر جاتے دُشمن تاں میڈے اگوں نسیم دا پو کھڑا ہا۔ تیں میڈا
 ہر اوندے پیریں تے ہا

بقیہ ادکے ساہ

میں آکھے اے پنے ڈٹی آواں تے ہے پنے بھرن کیتے چنی آواں۔ بیا میں ہاروں کیا کرن نکدی آں۔ میں آپ کاتے کھا سگدی آں۔ میکوں دل
 شادی کیتے نہ کھا ہے او ایہ آکھتے چپ تھی گئی۔
 ”اچھا اچھا زیادہ گالھ نہ کر۔ اگی تے توں ہاروں نہ دھیں۔ ایہہ میڈا آخری فیصلہ ہے۔“ ہر دے بھرا آنے کڈھتے
 آکھا۔ ”میں ہاروں ویساں صرف کم دی خاطر۔ تہاں کوئی میکوں دانے کے نیں ڈنڈے۔ میڈا اپنا وی ڈڈھ ہے تے میڈے نال ہاں
 دی ہن۔ انہاں کون کون پلیس۔ اولویں تاں پہلے وی کڈا ہن ویڑھے نہ آن وڑدے ہاوے ہن کھی تھی ہاں تاں پہلے کنوں وی زیادہ پرے
 بن گئے دے۔ کڈا ہن لے نوے سوچیا۔ جو اساڈی بھین کھی تھی گئی ہے اوندی دی بُریوں۔ ہاروں نکلوں تاں آویندن ہارنہ نکلو۔ جانتے
 کیوں؟“ اداں اکھیں اچوں بنجوں پھیندے آکھا۔
 توں زبان چلا دنگ لگ پئی ایں میڈے اگوں؟ بھرا اندا کاڈریا تے ہر دے مارن کیتے اگوں تے ودھیا۔ ہر دے چراندہ چا لگدی
 ”مویا میں تیکوں ڈساں“ او چتی شیرنی آلی کار کوڑیج تے ہوئی۔ بھرا آتے ہانہ مردڑ تے چراندہ چک تے خود ہر دے چل اچ ہر دے
 اتھائیں ڈھے پئی۔ پر پیار پیار ہوندے اوتھی دھیب تے پئی کر لاندی ہئی۔ بھرا دشمن بن گیا۔ اوندساہ ادکھا تھی گیا۔ ہن بھی کون قید
 برداشت نہ تھی سگدی ہئی۔ او پھرے کنوں نکلی کیتے پردا مریندا ہا۔ تے ہار نکلی دے رتے دوا لگیندا ہا۔ جو اچھو نکل تے اپنے آٹھے وچ
 ہووے۔ ہر دے اٹھی تے اندر گئی اوں باور چی جانے اچوں مٹی دے تیل دی بوتل چاتے اپنے آٹے ویسوس تے دل تیلی ہاں تے اپنے
 بُت کون چاڈ کھایس۔ دروانہ بند ہا اوندہ بھدی رہی تڑپدی رہی۔ اداں اپنی شانی ہوئی جنت کون چھوڑ دتا۔ آخر بیٹھ تے تے دھیر تھی گئی
 اوساگ دو دیشاں چاندی ہئی۔ او پھر گئی ہئی۔ اچ اوندی جنت اعلیٰ اجڑی تے ہئی ہئی ہئی جندے اچ او مسکاندی نہ نکدی ہئی۔

ادھے سہا

رب۔ طلب

گاہاں دے ناں ناں ہلکی ہلکی کڑن من دی شروع مٹی گئی ہئی۔ حویلی وچ رمفودے ہاں کھینڈ دے ددے ہن۔ او دہے خوش ہئی۔ سب کنوں نکا ہاں منجھوں ننگا دہے ہاں ناں ہئی مارن دی آہریا کریندا ہا۔ اوندی وڈی دھی شمو اپٹیاں سپیاں نل شیدن کھڑی کھینڈی ہئی۔ ننگے ننگے ہالاں دی چل پل موسیقی بنی تے کنناں دے رستے جسم اچ سرانیت پئی کریندی ہئی۔ نکا جہا گھر گیا ہارمفودی جنت ہئی۔

رمفوسارا ڈہنہ کھو کے اچ بیٹھانویاں نکور کنناں چھیکریاں جتیاں، سوہنے سوہنے کھنیاں دی بھلائی کریندا ہئی۔ رمفوسارا چار دی بڑا بہتری بنیدا ہئی۔ ایں گاہاں دی ملے وچ شہور ہئی۔ دقت چٹا ننگا پیا ہئی۔ اللہ دا ڈاڈا سمجھ کھہا۔ کھل دے ہندے دقت گزدا پیا ہا۔ دل دقت نے ایجا پاسا بدلیا۔ او ڈہنہ وڈا ظالم کھدا ہا۔ کیس تے ترس نہ کھاوٹ والا۔ ننگے ننگے ہالاں دیاں چیکاں تے فریاداں دی دقت دے دل تے کوئی اثر نہ کر گیاں۔ دقت دی چال کون کوئی نہیں سمجھ گیا۔ کیس ویلے وڈا ہیرا ہن ہوندے تے کیس ویلے اُن سوہناں بن دیندے۔ رمفوکوں ایجا تپید چھیا دل نہ لٹا۔ آخر اللہ نے اپنی امانت واپس کھس گھدی۔ گلستان دے مالی کون دقت اگوں لی گیا۔ کیس دی چیک بکار نہ سٹینس۔ اد جنت ہئی ہئی ہئی گئی۔ اوندے پھل گلاب کھل دے ہوئے دی ہوندے ہن۔

دقت ہوں وڈا امر ہے۔ وڈے توں وڈے تے گہرے توں گہرے زخم کون دی برڈیندے۔ بڑا بھیاں تاں کوئی دی مرہم کینی جہڑی زخم بھرین دے بعد داغ نہ رہوٹ ڈیوے۔ ہاں ٹونج کھہ ڈہناں دے بعد میری شعلی مل توں دسار پیٹھے۔ مایاں دقتی طور تے اوں ویلے تاں ہالاں دے سر تے تھو آئی رکھیا۔ یکنی اچ کوئی کیس داکینی۔ مائے جہون جھوٹا چاچے۔ ہک ہینہ آرام ناں گزدا۔ تقدیر حالی دی انہاں دے پھاڑے کنوں لکی تے ڈنڈ کر کھینڈی کھڑی ہئی۔

خاکیں کھن اپٹے سہاگ دا ڈکھ ہوندے اتنا کیس ہے کون نہیں ہوندا رمفودی دل رمفوکوں دلوں چاہندی ہئی۔ ایی چاہت مے باغ اچ تاں او دہندے ہن ددے ہندے ہن۔ درد ہئی تاں مہرو کون ہئی جیندا سہاگ رسی گیا ہا۔ نہ کہ ہوندے بھراواں کون۔ مہرو کون دی بھون بھراویں آکھیا جو توں ہئی شادی کر گھن یکن مہرو نے ہک نہ مئی۔ بس ہی او ہئی تے اوندے دل اچ سہاگ دیاں یاداں تے ہالاں کون حلال کاتے کھاوٹن دے دہرے۔ او دی جتیاں سی گھنڈی ہئی۔ بھرت داکم اوکوں آندا ہا۔ کھنیاں دے پٹے سیوٹن اچ او اپنے دہرے دی مٹی منائی شکر ہئی۔ اوکوں بکھہ دا ڈر کے نہ ہا۔ جہڑے ویلے اوندی نظر اوندے وڈے پتر فضل تے پوندی جہڑا ہن بھوئی جماعت اچ پڑھدا ہا۔ تاں او خیالاں دے سمند اچ فوٹے کھاوٹن پٹے دیندی او اپنے پتر کون افسر بناوٹی چاہندی ہئی۔ پر تقدیر اچ جو لکھا ہوندے او جو کھہ قیندے۔ دقت دی ہٹری ہولے ہولے بھل دی رہی۔

مہرو میں تیکوں آکھے توں شادی کر گھن تے گھرتوں ہا ہر تپدا کوئی کم کے میں توں ہا پروں نہ نکلی کر۔ اوندے بھرا کا دڑنل آکھیا۔ تے ہئی کتھوں آندی ہئی ایں! اوندے بھرا ڈنڈاں کون جہڑے ڈے تے بھیا۔ میں ہاں جانی فیضاں دے گھر گئی ہم کھہ پتے بھرے پتے ہن۔ (باقی مشق)

اوکھے پنڈھ

— اکل انصاری —

”اکل!“ بھائی بہنے کا ڈر ناں میڈے کور قلم کھس گھدا۔ میوں خبر نہ ہئی جو او میڈے پھپھوں لک میڈی ڈانڈی
ڈیکھدی ہئی اے۔ بھائی کون چل طرح پتہ نا جو جو کھ میں ڈاٹری دے درقے تے لکھ پھرنیڈاں او میڈی تقدیر بن دیندے۔ میں
بھائی کون کوئی جواب نہ ڈتا اتے ڈاٹری بند کر چوڑی۔

بھائی کون میڈے تے فیور دے تعلق ناں نلرت ہئی۔ او منے منہوں میں دل دل ایہا لکھ سٹڈا ہم جو فیور
ہک صاحب لے تے توں ہک ریاستی۔ او تیلے نل شردا ہر یا میوں اصلوں میں بھاندا۔ میں اوندی گافہ لک ٹون سن تے ڈوبے
کون کدھ پھرنیڈا ہم کیوں جو بھائی کون ایہ خبر نہ ہئی جو پچا جذبہ او ساریاں کندھاں ٹپ دیندے جیڑ میاں انصاری کور انسان خوں
جدا کرن کیتے ویسب دے ہتھوں اُساریاں دیندن۔ ایہو حل میڈا تے فیور دا نا۔ او میڈے دچڑے ہونے وفادار سنگی شفیق
بت دا پچا داں نا۔ جو ہوا دھورخ... اُھو الّا... اُدھے ماتاں۔ جڈاں میں اُنکوں پہلی داری ڈھٹم تاں اپیاں مٹھیں گھٹ تے
اپیاں اکس میں لک ہم کیوں جو میوں ہک خواب دا گمان لیتا نا۔ خواب کون ہک حقیقت دے روپ وچ ڈیکھ تے میں سوچاں
دے جکے پھندہ وچ پڈ گیم۔ ہولے ہولے اُون دو سنگت دا ہمدردھایم۔ اُسے قوڑے ڈیہاں بعد اسات بھرا داں دا لک بک ہے
نل ملن لک پلے۔ اخلاق تے کردار دے لحاظ ناں اوندی ذات ہر دانگ توں پاک ہئی۔ او شفیق دی تصویر دا ڈوجہ ادرخ نا۔
ویلا اپنی نور ثور داریتا تے فیور میڈے یکے سنگتیں نل گھل مل گیا۔ آفس وچ میڈے نار غذا، زبیدہ، شکیل،
یاغز تے رشید دی کم کریندے ہن۔ انہاں دوستاں وچوں شاندار علی خان دی دھی غذا میڈے ہوں نیرے ہئی۔ اسات بت
دے پاک رشتے اچ بندے ہونے لے۔ ایں سانبہ کون پکا کرن کیتے میں آبائیں کون جوہر کیم جو شاندار خان دے گھر وچ تے
میڈے سانگے دی کالہ ٹورن۔ آبا جی ڈی مشکل ناں تیار تھنے۔ کیوں جو او میڈی شادی کہیں امیر گھراٹے وچ کرن دے خواہمنہ ہن
آخر او شاندار علی خان دے گھر گئے اتے انہاں توں غذا کون میڈے کیتے منگ گھدا۔ شاندار خان انکار نہ کرے لکے تے پرنے دی
تیاری کیتے چار سال دی بل فرمت منگوانے۔ آبا جی نے خوشی نل تیاری دی اجازت ڈنہے چوڑی۔

فیور ہک ڈنہہ چوڑے تے ڈوبے ڈنہہ ادارے وچ چکر مرنیڈا نا۔ او آفس وچ بغیر کہیں ڈر ڈیکھے دے آندا نا۔
کیوں جو میں اوندے اتے کڈ میں کوئی پابندی عائد نہ کیتی ہئی۔ دل کدھ بعد میں عوسی کیتا جو فیور کدھ بدلا دیندے۔ ہن او قدرت توں
نیادہ چپ رہن پلے گیا۔ کسل مذاق وچ جھگھن ولا اکل اکل تے کالہ کریندا۔ میں تبدیلی تے بہو فیور کیم پر سجدہ سلیم آخر ہک
ڈنہہ کدھم۔ ہوں اکل قابو آیا اتے لڑیا۔

”بھائی جان!... دامل میوں ہک چھوہر... نل بت تھی گئی اے۔“

”میں تہاؤں دوکے دپج نہیں رکھنا چاہندا ہندراما جی!“
 ”میں تہاڑا مطلب نہیں سمجھتی۔“ ادھرت دی تصویر بن گئی۔
 ”میں سیٹھ شاہنواز دی دمی نال شادی کریندا ہیاں۔“

”جی...؟“ اواکھیں بھاڑ بھاڑ سے میکوں ڈیکھن پئے گئی۔ اتنا آکھ تے میں ہوٹل دچوں باہر نکل گیم۔
 ڈو جھے ڈنہہ شاندار علی خان ساڈے گھر آگے۔ پرتا جی نے سانگا ترورن دا اعلان کر چھوڑیا۔ بھابی نے اپنی لڑکیاں ہوں پاٹ ملایا
 پرتا جی اصلوں نہ سنئے۔ اتے شاندار خان روندنا پندا واپس مڑ گیا۔ چار ڈنہاں بعد عذرا دانو کری توں استغفی آگیا۔ میں خود
 دی ایہو چاہندا ہم کیوں جوہن ساڈا ہک بے دے سامنے آدنا ہوں اوکھا ہا۔ میں سوکھا پنڈھ پھوڑتے اوکھے پنڈھ دو ٹہریا
 ہم۔ ہندرا میٹھے کولوں ہمیشہ ہمیشہ کیتے جدا تھی گئی۔

میں غمور دی خاطر اپنی محبت وار ڈتی ہئی۔ غمور نے اپنے والدین کوں شاندار علی خان دے گھر بھیجا۔ سانگے دی گالہ شری
 ہاں شاندار علی خان۔ نے انکار کر ڈتا پر آوٹ دے بھولی بھول تے ہنہ گے ہن۔ شاندار خان کوں اقرار کرنا پیا۔ پر نے دی تاریخ
 پکٹی تھی گئی۔ میں ہک نوپن ڈکھڑے اچ غرق تھی گیم پر غمور اپنی پرانی عادت اتے دل آیا کیوں جو اوندی آرزو پوری ہئی تھیدی
 تھی۔ شادی دیاں تیاریاں شروع تھی گیاں۔ پر نے توں ڈدں مہنے پہلے غمور میکوں گھٹ ددھ ملن پئے گیا۔ میں دجہ پھیم تاں قسم چا
 گھڑس۔ ”بھائی جان! قسم رت دی کوئی گالہ کوٹے نی۔ پس کم کار توں دیمہ نیں بلدی۔“

میکوں تسلی نہ تھئی۔ پر پھپ تھی گیم۔ کچھ ڈنہاں کیتے او باہر چلیا گیا۔ پر نے توں آکھ ڈنہہ پہلے گھر دیا۔ اوندی حالت ایویں ہئی۔
 جیوں کوئی مسافر اوکھے پنڈھ توں گھر دیا ہو دے۔ او ڈکھاں دی تصویر بن چکیا ہا۔ میکوں ذری سمجھ آئی۔
 آخر او ڈنہہ آگیا جہاں ہندرا تے غمور کوں ہمیشہ کیتے ہک تھیوٹا ہا۔ میں اپنی محبت دے باغ کوں اپنے ہتھوں اجاڑ چکیا ہم
 تے اپنی بربادی تے صابر تے شاکر ہم۔ میں سوچ گھدا ہا جو عذرا دا دچھوڑا میڈی قسمت اچ لکھیے گے۔ پر نے دیاں تیاریاں جھیکڑی
 منزل تے پہنچ گیاں۔ سنگریا پنکمر یا گھوٹ جیج دے ادمہ دچ ایویں بیانظر دیا جیوں رنگ برنگے مسکدے پھلاں دی تندیر اچ گلاب
 دا پھل بھونٹ سٹی کھڑا ہو دے۔ میں جیج دچوں ننگہ تے سجے پاسے والے کمرے دچ درگیم کیوں جو اسے سارا نقشہ ڈیکھن میڈھے
 دس دی گالہ نہ ہئی۔ میڈی محبت خود میڈھے ہتھوں پہنچ گئی ہئی۔

میں کھٹ تے ڈھے پیم تے میڈی اکیتن دچوں پنجوں دا ہک دریا دیہہ پیا۔ میکوں ندی بوش نہ ہا۔ میں رچ رچ رنم۔ رورو
 تے جڑھے ویلے سرچاٹم تاں میڈیاں اکیتن پہنچ گیاں کیوں جو غمور تیکھے تیکھے قدم پھیلنویا کمرے دچوں باہر نکلا نظریا۔ میڈا بت اٹھائیں
 دا اٹھائیں دسم گیا۔ میں جلدی جلدی اٹھیم تے اوندے پھپوں بھیم۔ او وڑے وڑے قدم بھرن اچھوٹی کوٹھی اچ وڑ گیا۔ اتے اندر
 در بند کر ڈتس۔ میڈا ہاں ٹھہرا اچ آگیا۔ میں زور زور نال در کھڑا وٹن شروع کر ڈتھم۔ پراؤں در نہ کھولیا۔ میں پگھلاں آلی کار سڈ مارن شروع
 کر ڈتے۔ ”غمور! غمور! در کھول۔“

کی جیج اُتھن بھم مٹی گئی۔ "اری جیج ڈیو۔" کس زور نہ آکھا۔

"ڈوں چار جواناں رل تے دری تروڑ ڈتی۔ تے میں ٹپ مارتے اندر وچ پیم، نہ فی مندر ڈلمہ تے میڈے بُت وچ مرقعڑاٹ پیدا مٹی گئی۔ ہاں گیش گیا۔ جو مٹھ مرقعڑاٹ لگ پے۔ میں پاگلاں ولک مورت دے سینے تے پے نوئے کاغذ دے کوئے تے جھنڈی پیم۔ لفظ میڈی اکیت دے اگوں تاریاں ولک پن لگ پے۔

"بھائی جان! جے کر میگوں خبر ہوندی جو غدا نال تہاڈی ازلی سانہ گندھی مٹی اے تے تہاں اوندے نال بے پناہ محبت کریندے دے تہاں میں اے گناہ کڈ میں نہ کریندا۔ ہن سب کج منظر عام تے آگے۔ میں اوبد بخت تھیں آں جیض اپنے بھرا دی جت تے ڈاکہ ماریے۔ میں اپنے آپ توں اڈگشاخ زبان! ی جڈا پیا کرینداں جیڑھی زبان ورتا تے میں تہاڈے نال غدا دے بارے وچ ڈاڈھی اڈکی گالھہ کیتی تھی۔ ایہ میڈی غلادی کم توں کم سزا اے۔"

تہاڈا بدلیب بھرا

میڈا دماغ شاں شاں کرن لگ گیا۔ ڈنڈ گیش گے۔ بُت دی تھڑکٹی ددھ گئی اتے میں دق کما تے تلے در ب بھیم۔ جیڑھے ویلے میگوں، موش آیا تہاں میں ہستال وچ پیا م۔ بچے پاسے دو دید بھنوائم تہاں میڈیاں اکیت گندھی تے ہلے ہلے بلب تے وچ ٹکیاں بھنے آسوں پاسوں اڈرک مخلوق پئی پھردی تھی۔ بلب توں چھ گز دے بندہ تے ہک کالا ڈانور کمر ڈاڑھا ہوئے برے بلب رو پیا دیندا۔ میں غور نال ڈہرا ریم۔ بے زبان ڈانور کوں اے بندہ ڈاڈھا اڈک پیا نظر دلا۔ پر اڈر دار ہیاتے اڈکے بندہ دا افسوں چٹا نہ کیتس۔ اڈکے توں چار تھ پرے مائے ہلک تے تلے آڈٹھا۔ میں ہک دم اٹھی بھیم تے اڈے اڈے دید بھنوائی۔ اپنے بھرا تے غدا کوں کرسی تے مٹا ڈیکر تے میں اپنیاں اکیت مسن لگ پیم پر توں ہک حقیقت تھی۔ میں جت تے عظمت دی تصویر دا رچ وچ تے دید کریندا ریم۔ دل ہک دم میڈے ذہن تے کاری دھک بلیا۔ میں کہتے پاسے دو نظر چاٹم تہاں نال والے ہلک اُتے تے ہوئے زخمی کوں جیڑھا اپنے منہ اتے اکیت دے چار جھیرے چٹی چٹی پٹیاں بڈھی پیا ہاڈھم۔ اوندے اندر غیرت منڈ منڈ تے بھری ہوئی تھی۔ ادا واقعی غیور!۔ میں گھڑی کوں ڈھٹا تہاں رات دے ڈوں پے وچ دے مٹی۔ دل بے خیالی وچ میڈی دید بچے پاسے دی گندھی تے پئی۔ اوبو ڈانور بلب دو وچ کیتے دل تھی پیا مریندا۔ اڈکوں ایہ خبر نہ تھی جو بچہ اڈنڈا بندہ پہلے توں ڈھیر اڈکھا تھی گے۔ میں بچے کہتے ہک داری دل عظمت دیاں ڈر ہائیں تصویراں کوں ڈٹا۔ انہں دی مثال ایویں تھی جیویں ڈوں تھلکے ترٹے مسافر جیاتی دے اڈکے بندہ کوں کٹ تے اڈوں ہلکے پھرے پھوڑے وچ جوڑے پے کھاندے ہووے جیندے نال گندھی تھی ریشی ڈور دا ڈو جہا بھرا خوص تے وفادے رنگے بھماں وچ ہووے۔

• سیں نعر اللہ خاں نامہ دے آتے ہوویں اللہ کوں پیارے مٹی گن۔

• سیں صدیق طاہر دی اماں سیں اللہ کوں پیارے مٹی گن۔

• سیں فیض محمد دلچسپ ہک حادثے وچ اللہ کوں ورج بلن۔

ادارہ دارشاں دے غم وچ برابر داتھریک تے۔ خدا مروتوین کوں جنت وچ جباڈیوے (آمین)

للہ
انا

قاسم جلال

اتھ ننگا سا کون لے؟ اُدں دی کمال کیتے
 فل دوستاں تے ظاہر دُکھاں دا حال کیتے
 لُٹن دا چورتوں ددو حقدار خود کون سمجس
 ہمائے ساڈے گمراہ کید اخیال کیتے
 بک نال روز پچھدے دُس حال جیویں ہوویں
 او شخص جس ساڈا جیون محال کیتے
 نظراں کوں حُسن دیکھن دی دعوت پک دیندے
 بچین آپ بلبُل تبند ہی ہے حال کیتے
 کہیں دُفا دا قصہ جڈن کڈا میں لکھیا
 ساڈا ای نال نظریں اوکوں مثال کیتے
 سچیا! سہپ دے جلویاں دی دیکھنیت ہر دینا
 اڈتے نظر دی جھولی منگتے سوال کیتے
 خواباں دے دُچ دی ہر تہاں مکرانوی دیکھندا
 ایجھا قصور کب دُعا قاسم جلال کیتے

جعفر بلوچ

جعفر دُہینہ تاں لہندا دیندے
 کم ضروری رہندا دیندے
 سوچیاں دی گھر گھیری دُچ
 درد اٹھدا دل پہندا دیندے
 لٹ پٹ کے دنیا دا پچھانواں
 نگدا دیندے چھندا دیندے
 چلدا دیندے سہاہ دا تھرلر
 گہ جیون دا گہندا دیندے
 گئے پار نہ گئے ہیڈی
 دقت دا دریا کھندا دیندے
 مٹھدا مٹھدا یار دا قصہ
 مصرع مصرع مٹھندا دیندے
 عشق اوازے طعنے مہٹے
 سٹندا دیندے سہندا دیندے

—اسلم قریشی

چانی رات

ہولے ہولے اسمان توں رات نشیلی ہندی ہے
 یاداں، خواب، سنیے چاتے پھیاں اتے ہندی ہے
 مکہ دے خواب دکھاتے دل اچ نویں آس جگندی ہے
 مٹھیاں مٹھیاں یاداں بن تے بندے نال الیندی ہے
 آکھے میڈیاں رنزاں اندر گول جاتی دے رستے
 آکھے دوں مونجھاں کڈھتے جیوں مکہ توں ہے کیتے
 تاریاں بھریا بوچھن پاوے، متے جھٹ چمکے پی
 مونجھے مونجھے دل اچ ہہ تے ہولے ہولے مکے پی
 بعضیاں کوں دل انگل لاتے ٹر پوندی ہے امبراں دل
 سوچاں دے وچ کرناں دُن تے ڈیندی ہے ایہہ جیون ہل
 گندے دقتاں دے ایرے تے نویں گھر اُسرندی ہے
 یاداں دے وچ آساں بھرتے مونجھے من پرچندی ہے
 روہی دے وچ پھیاں رتے اکھ دی نکڑ کھینڈے ایہہ
 کلھے دُن دے مسکیاں تے بیمار ہین تے لیٹے ایہہ
 چکے، لکے، پھلے، مکے، مستی دے وچ مستیجے
 آس بھنے، ہجکے، پھٹکے، کھلے پاتے غم بھجے
 بھ دی تاپش کنوں کڈھتے مٹی ٹھاڈل ڈیندی آئی
 رنگ برنگی دنیا کوں ایہہ بکڑ رنگ رنگیندی آئی
 تھکے پاندھی راحت پاؤن، عاشق نغمے گماندے ہن
 جیون دی ادھکت پاؤن جیڑھے ازلوں ماندے ہن
 اسلم میڈے ویڑھے دی ایہہ رات نشیلی ہندی ہے
 جاگا تھیندے مونجھاں داتے تانگ ترانے گماندی ہے

محمد نسیم نجم

پاکستان

امیاز فسیدی

غزل

ساڈا سوہٹا پاکستان
 ایندے تے ساکوں مان
 ہن تے ساڈی چند قربان
 ساڈا سوہٹا پاکستان
 غفلت دی تصویر ہے لے
 خواہاں دی تعبیر ہے لے
 اپنی آپ نظیر ہے لے
 ساڈا سوہٹا پاکستان
 سونا ہے ایندی مٹی
 پیاری تے سوہٹی دھرتی
 ہے اسلام دی لے نگری
 ساڈا سوہٹا پاکستان
 اقبال لے قائد اعظم
 رہن ساکوں یاد ہر دم
 ہے رب دا احسان انجسم
 ساڈا سوہٹا پاکستان

غم خوار نہیں جہن تے کوئی دی غریب دا
 شکوہ کرے اذکیں کنیں اپنے نصیب دا
 شاید کہتی ہے بے وفائی تیں اوند کے مال ہی
 چہرہ بہوں اداس ہا میڈے رقیب دا
 اتلا عظیم شخص کون نگہن دے باوجود
 بگھا ہے کت یوں اچاں تختہ ملیب دا
 ہن لوک غفلتیں کنوں بیدار تھی گئے ان
 پور میا بچایا تھی پے شیدا دیب دا
 ڈیکھاں کڈا میں مڑتے دی ادھی ادھر کنوں
 میں اچ دی منتظر ہاں در منظر عجیب دا
 ناہر خدا دی خلق دے رستے خدا ڈو درج
 دینا دی ہئی تاں ہے ایہو رستہ قریب دا
 امتیاز میں جہیں دے دی دل موم تھی بچان
 پاپر اثر ہو ایتدا خطبہ خطیب دا

بصر

کتاب ۱۔ سرائیکی زبان اور انداز رسم الخط اتے ادازاں

لکھاری ۱۔ محمد اسلم رسول پوری

صفحہ ۱۰۲ سوہنی چھپی کل ۱۰ روپے

ملن دا پتر۔ سرائیکی پبلیکیشنز رسول پور۔ ضلع دیرہ غازیخان

سین اسلم رسول پوری ہواں دی ذات کہیں

تعارف دی محتاج نہیں۔ سین سرائیکی زبان دے ذہن اتے

نویں نسل دے سرکردہ ہویں لکھاری ہن۔ شاعری ترجمہ افشا

نگاری اتے تنقید دے علاوہ لسانیات انہاں دا خاص میدان

ہے۔ تنقید اتے لسانیات بارے انہاں دیاں ادبی لکھتاں

دی سرائیکی اچ خاص جا ہے تحقیق تے کھوج دے سلسلے اچ

انہاں دا پورا ہیا سراہن جوگا ہے۔ انہاں دی غیر جانبدارانہ

حقیقت پسندانہ رائے باری منی دیندی ہے۔ ایس کتاب وچ

تاریخی پھوکڑ دے حوالے نال سرائیکیاد رسم الخط اتے

ادازاں تے بحث کیتی گئی ہے۔ سرائیکی دے پڑھا کوں

واسطے ایہہ کتاب ہواں دہڑی نعمت ہے جیڑھی انہاں

کو سرائیکی نال جان سمجھان کرا دین کیتے ہواں کم ڈیسی۔

سبھے ادبی حلقیاں ایس کتاب کوں سراکھیں تے قبولیے۔

کتاب ۱۔ سیج ڈکھاندی سیج پھلاندی

مترجم ۱۔ دلشاد کلانچوی

صفحہ ۱۶۰ سوہنی چھپی کل ۱۰ روپے

ملن دا پتر۔ سرائیکی ادبی مجلس بہاولپور

کہیں کتاب دا ہک زبان کنوں دئی زبان

ترجمہ کرن کئی سوکھا کم نہیں۔ ایس دیاں ادکھاں ا دے

ای چاندن جیڑھے ایس میدان وچ پیرا پیندن اتے

حشر سوئیں منے تنے ڈرامہ نگار دی کتاب دا ترجمہ تاں پئی

دی ادکھی گالہ بن دیندے۔ پر سیں دلشاد کلانچوی ہوریں

ترجمے دے سلسلے وچ چنگا بھلا تجربہ لکھیندن۔ انہاں

کئی کتاباں دے کامیاب ترجمے کیتے ہوئے ہن۔ میں

گالوں حشر دے ڈرامے "خوبست بلا" دا ترجمہ جیڑھا لکھیں

سیج ڈکھاندی سیج پھلاندی دے ناں نال کیتے انہاں

دے پہلے ترجمیاں دا کرن ہک معیار ہی ترجمہ ہے۔ تحریر

سلاست اتے روانی ہے۔ اردو دے شعراں دا ترجمہ

شعراں اچ خوب کیتے نے۔ کتاب دے مندرجہ اچ حشر

دے فن اتے ڈرامے دے کرداراں بار بحث ڈاڈھدی

غزل

خود بھڑاہ تے خود گلزاراں
گل بھڑو دباں ہن گفتاراں
فیا کون دا میں شہ دہاں
ہن بسوے مت پودو صاں
میں بسوے صاں دہم مت دواں
میڈے سے جملوے مصر ہزاراں
میں کشتی توں منجھ صاں
میکوں نقشہ سن سہنس ہزاراں
جزوہ گل دا میں سنگاراں
میں میم شہادت داراں
میں آپ دا آپ دیداراں
میں رونق جنگل پاراں
میں بولا بیٹنہ ہاراں
ہن دھنڈوے دی گھپکاراں
میں خساکی کیا دم ماراں
میں ناقص نقص بے کاراں
لکھ توبہ استغفاراں

تیڈے شتی پچ ایس ہرشاراں
جہاں روح اداہ ہن بیٹے
دل کُن دی سانگ رچاوی
میں آدم توں پہلوں ہسم
جہاں آدم روپ دھرم
تیڈی کھو صاں وچ تجملی
میں نوح تے توں طوفان ایس
تیڈے جملوے پلوے ہرجا
لکھ بھو، کل اتھاہ سمندر
توں اکبر، اللہ اکبر
میکوں اپنی شکل بٹھ
تیڈیاں ڈہراں وچ کھڈاں
توں ہستی مساب مساب ایس
تیڈے جملوے نہیں ٹوبیں
توں ہوش خسرو توں ادلی
توں کامل، اکمل، نکل ہیں
میڈی مسردم بحال ریاضت